

Kazah állami kitüntetést kaptak

Decemberben magas kazah állami kitüntetésekkel adta át Ibrayev Rashid Turaovich, a Kazah Köztársaság budapesti nagykövete a független Kazahsztán kikiáltásának 20. évfordulója alkalmából Budapesten.

A kazah–magyar kapcsolatok ápolásáért végzett több éves munkájuk elismeréseként vette át a kitüntetést dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, a Kunszövetség elnöke, Varga Mihály, miniszterelnökséget vezető államtitkár, Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, a Kunszövetség ügyvivői testületének a tagja, a Magyar–Kazah Baráti Társaság alelnöke és Horváth László, a kunok tiszteletbeli nagykövete.

A kitüntetésükhöz a Kunszövetség tagjai nevében gratulálunk, további munkájukhoz jó egészséget kívánunk!

Kovács Sándor, Varga Mihály, dr. Fazekas Sándor és Horváth László

Kérjük támogassa a Kunszövetséget!

Tisztelt kunszövetségi tagok és pártoló tagok!

A Kunszövetség is jogosult arra, hogy mint közcélú szervezet részére az adózók feljánlhasák személyi jövedelemadójuk 1 százalékát.

Az ügyvivői testület nevében kérem mindazokat, a kis- és nagykunokat, vagy éppen az innen elszármazottakat, hogy akiknek fontos a kun hagyományok ápolása és egyetértenek programjainkkal, adójuk 1 százalékának felajánlásával támogassák céljainkat.

A Kunszövetség adószáma, melyet az SZJA bevallásnál a nyilatkozaton fel kell tüntetni:

18237106-1-16

Az OTP Zrt.-nél vezetett bankszámlaszámunkra is köszönettel fogadjuk felajánlásait.

Számlaszám: **11742001-20041030**

Az ügyvivői testület nevében köszöni segítségüket, támogatásukat:

Dr. Fazekas Sándor elnök

A Konok Kunok - a Kiskunságban is sikert arattak

A karcagi Konok Kunok csapata egy baráti társaság, melynek tagjai: Rózsa Sándor, Juhász János és neje, Nyester Ferenc és neje, Kréz Tamás és neje, Kacsáncsi István, Szabó György és neje, Újfalusi Ferenc és neje, Szabó Józsefné, Kacsáncsi Istvánné, Szatmári Péter.

Az elmúlt időszakban a csapat rendszeresen részt vesz különböző gasztronómiai rendezvényeken, pl.: a tiszafüredi Hal- és Pusztai Ételek Fesztiválján, a Halas Napokon, a derecskei Disznótor Fesztiválon, a kunszentmiklósi Birkafőző Fesztiválon, de bemutattuk tudásunkat a badaconytördemeci Szürkebarát Bor- és Szürkemarha Gulyás Főző Versenyen, a szilvásváradai Kárpátok Őre rendezvényen.

A csapat lelkesedését dicsérik az eredmények, hiszen számos dobogós helyezést értünk már el, tucatnyi serleg, oklevél bizonyítja elhivatottságunkat.

Csapatunk oszlopos tagja Juhász János, aki hentes- és főzőtudományát maximálisan tudja kamatoztatni, de mindenkinek megvan a testhez álló feladata, az évek alatt kialakult, hogy kinek milyen szerepe van az ételek elő- és elkészítésében. Mint minden rendezvényen -melyen a csapat részt vesz- fontos szempont, hogy településünk jellegzetességei, nevezetességei, népművészete bemutatásra kerüljenek. Mindezeket túl Karcag tájegységének gasztronómiai hagyománya jelenti a legnagyobb vonzerőt, ezért mindent megteszünk, hogy az ételek hagyományos eljárással és módon készüljenek, így a versenyeken a paraszt kiflit, a ferdinándot, a hurkát, a kolbászt és a lacipecsenyét mindig kemencében sütjük. A tradicionális ételek elkészítése mellett azt is fontosnak tartjuk, hogy hangsúlyosan hagyományos alapanyagokból, de a szokástól eltérő technikák alkalmazásával olyan étkeket prezentáljunk, melyek kiemelkedőek ízben és küllemben. Pl.: „bocikemencében” sült fordított Rác-ponty, öntvényűstben főtt gerslis töltött káposzta, kemencében sült rozsmaringos kacska.

A Kunszövetség támogatásával a csapat 2011. szeptember 9-én újra útra kelt Kunszentmiklós testvérvárosi település meghívására, hogy képviselje Karcagot a XVII. alkalommal megrendezett Szentmiklósi Napokon. Szívesen fogadtuk a kedves invitálást, ugyanis a Konok Kunok csapata hatodik éve képviseli városunkat a Birkafőző Versenyen. Kiemelt helyen, a Testvérvárosok utcájában mutatkozhattunk be, ahol népművészeti ruhákban főztük a hagyományos karcagi birkapörköltet, mely 2010. óta szerepel a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékén. A kunszentmiklósiak kitétek magukért, színpompás, gazdag programokkal csábították a vendégeket a főtérré és a környező utcákra, mely a forgalomtól elzárva várta az érdeklődőket. Ebben az évben Karcag is hozzájárult a színvonal emeléséhez, Plósz Csilla igazgatónő népviseletben tárogatózott a Református Templom erkélyéről a vendégek nagy örömeire.

Élményekkel teli, eseménydús napok után kellemesen elfáradva indultunk haza. Jövőre is jövünk!

Konok Kunok

Képeinken a karcagi csapat és a rendezők láthatók

Igyekszünk mintát mutatni

A Magyar Kultúra Napja alkalmából - január 20-án - a Szolnokon, a megyeházi ünnepségen vehette át a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Közművelődésért Díjat ifj. Bene Sándor, a karcagi Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesület vezetője.

A karcagi kultúra napi ünnepségen Dobos László polgármester gratulált, s az önkormányzat nevében stílusosan egy fokost adott át emlékül. Az ünnepség után beszélgetésre kértem meg Bene Sanyit, nézzük át a legutolsó két évtizedet, mert abba azért sok minden belefért.

- *Kezdjük talán azzal, hogy te azér' mégis agrárszakember vagy és nem okleveles lovaglóművész, nem népművelő, és nem filmszínész...*

- 2003-ban végeztem a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrumában. A mezőgazdasághoz mindig közel voltam. Apai őseim karcagi, anyai őseim nyírségi parasztemberek voltak. Gyerekkoromban még nem lehetett nagy önálló gazdaságokat létesíteni, de édesapám mezőgazdász, úgyhogy odahaza mindig voltak jószágaink – rackajuh, merinó, magyar tarka és szürke marha, sertés, nyúl. Szóval sok jószágunk volt. Amikor pedig arra a '90-es évektől lehetőség nyílt rá, vettünk egy tanyát, és gazdálkodtunk. A 2000-es évek elején vettük meg a másik tanyát a Kecskeriben, a Túri úton. Annak a közelében, egy másik tanyán született édesapám.

Ifj. Bene Sándor a díjat Kovács Sándortól vette át

- *Az otthoni gazdaságban lépett az életedbe a ló? Azért kérdelem, mert az életed utóbb erősen összekötődött a lovaglással.*

- Nekünk még nem volt lovunk akkor, amikor már nagyon érdekelt és nagyon szerettem volna megtanulni lovagolni. 8-10 évesen a Vasvári tanyán, Sz. Nagy Bandi bácsi keze alatt kezdtem el, mint többen mások. Amikor tanyát vettünk, szereztünk egy-két lovat is, és

ment minden szépen magától. A hagyományőréssel meg dr. Magyar Gábor, családi jó ismerősünk, jó barátunk révén kerültem kapcsolatba. Neki már akkor volt Tahitótfaluban egy hagyományőrző csapata és a hagyományos életmód irányába igyekezett irányítani az életét. Ő nyúlt a hónom alá ebben az ügyben, ő indított el.

- *Egyszer elmondtad, hogy az ő, illetve a hagyományőrző csapat révén lettél egyik főszereplője a Honfoglalás című filmnek.*

- Magyar Gábor kapcsán kerültem ebbe a közegbe, hisz az ő csapatában töltöttem az első éveket. Sokat jártam Tahitótfaluba, ahol a filmnek is voltak forgatási helyszínei, és az ő csapata is statiszta volt a filmben. Így lettem én a filmbeli ifjú Árpád.

- *Mennyiben volt jelentős ez az élmény? Hisz nem lettél se színésznövendék, se kaszkadőr vagy ilyesmi.*

- Valóban nem. Hagyományőrző lettem még jobban. 1996-ban volt a film és attól kezdve intenzíven foglalkoztam a honfoglaló, vagyis még nomadizáló magyarok kultúrájával. Már akkor is voltak bemutatóim és ekkortól kezdett kialakulni az itteni csapat a hasonló érdeklődésű fiatalokból. De csak jóval később, amikor az egyetem után hazajöttem, 2004-ben alakítottuk meg a Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesületet. Pontosabban: a csapat már évek óta megvolt, mint baráti társaság, de csak ekkor jegyeztettük be, mint egyesületet.

- *Az egyesület tevékenysége viszont nem kizárólag a lovas nomád hagyományok művelése, hanem ezek oktatása, propagálása is. És hát ettől kezdve ez már nem hobbi, hanem valami más is.*

- Nagyon sok hagyományőrzőhöz és hagyományőrző csapathoz hasonlóan mi is igyekszünk példát mutatni a fiataloknak, akik nagyon sok esetben téves vagy hamis mintákat látnak a tévé idétlenebbnél idétlenebb műsoraiból. Ezek helyett mi igyekszünk olyan mintát mutatni nekik, ami alapján rádöbbennek, hogy nem a tévében látott a valós élet. Ez a másik sokkal értékesebb és hosszabb távon művelhető.

- *Évek óta minden nyáron megszervezitek a hagyományőrző tábort a Kecskeriben. Mik a tapasztalatok?*

Igyekszünk mintát mutatni

- Nagyon nyitottak rá a gyerekek. A természet, a lovak, a puszta, a tanyasi élet nagyon érdekli őket. Ez az érdeklődés egyébként hagyományozódik, mert pl. a 2011-es táborban résztvevők a csapat tagjainak a gyerekei voltak. Ők már – el lehet mondani, hogy beleszülettek ebbe.

- *Aki járt már a tanyádon, a Pusztai Róka „szállásán”, az tudja, hogy ha vendégek vannak, akkor a citera is előkerül.*

- A magyar hagyomány nagyon sok mindent magába foglal. Én megindultam a lovas vonallal, de aztán rájöttem, hogy ezen túl, vagy emellett még rengeteg lehetőség van. A hagyományörzés vagy ápolás pedig úgy egyszerűsége vagy teljesebb, hogy sok minden van benne. Szerves része tehát a közös összejövétel, a tánc, a muzsikálás, a dalolás. Ma már arra törekszünk, hogy minél mélyebben beleássuk magunkat a hagyományokba, és hogy minél többet megtudjunk róluk.

- *Ennek a munkának a kicsúcsosodása az évenkénti Kun Hagományok Napja?*

- Így is mondhatjuk. Ezek esetében is igyekszünk arra törekedni, hogy a kun-magyar hagyományokból minél többet megjelenítsünk az érdeklődők számára. Ne csak bemutatókat lássanak, hanem kipróbálhassák a kézműves fogásokat, a lovas birkózást, vagy táncolhassanak. A Kun Hagományok Napja tavaly bekerült a Múzeum-parkba, aminek előnye és hátránya is van, de hát abból kell gazdálkodni, ami van. Azt hiszem az idén is a Múzeum-parkba lesz, és szeretettel várunk mindenkit.

- *És hát ezzel elérkeztünk oda, ami majd lesz. Mik a közeljövő tervei?*

- Elég sok felkérése van már az egyesületnek, és úgy tűnik az idei legnagyobb programunk egy tíznapos németországi fellépéssorozat lesz. A München melletti Memmingenben 2008-ban rendezték meg utoljára azt a középkori fesztivált, ahová meghívást kaptunk. A Wallenstein fesztivál Németország legnagyobb és rendkívül magas színvonalon megrendezett középkori fesztiválja, úgyhogy már most készülünk rá. Tíz fővel és nyolc ló-

Dobos László, Karcag polgármestere is gratulált az elismeréshez

val fogunk kiutazni július végén. Ezen kívül Ópusztaszeren lesz a két nagy hagyományörző találkozó – a Nyeregszemle és a Nyílzápor. Ezeken évek óta ott a helyünk. Kisebb helyi falunapokra, lovas napokra is ellátogatunk – pl. Jászkisérre kaptunk meghívást. Akkor ott lesz a Kun Hagományok Napja és egy nyári lovas túrát is tervezünk... Dolgunk tehát lesz bőséggel.

- *A távlatokat tekintve kérдем, hogy 21. századi életünkbe meddig lesz még beilleszthető a lovas kultúra, a lovas hagyomány?*

- Igyekszünk alkalmazkodni, amennyire csak lehet és megtartani ezt a mi kis világunkat. Balogh Péter (geográfus, az ELTE óraadója, a Pusztai Róka tagja) mondta egyszer, hogy ez olyan, mint amikor egy szárguldo vonatszerelvényen elindulsz visszafelé, de mégis a vonattal együtt mégis előre. Ilyen ez a világ! Tesszük a dolgunkat, de nem lehet teljesen kiszakadni belőle – ezt tapasztaltuk legalábbis.

- *Még egyszer gratulálok az elismeréshez és köszönöm a beszélgetést.*

Elek György

A kitüntetett ifj. Bene Sándor (a képeken balra) bemutató közben

Különleges kazah színházi előadás

A Kazah Köztársaság fővárosa, Asztana első számú drámai színháza, az Állami Gorkij Színház tavaly ünnepelte fennállásának 110 éves évfordulóját. Évszázados történelme során a színház több hazai és nemzetközi fesztiválon nyert értékes díjakat, helyezéseket, vendégszerepelt egyebek között Moszkvában, Pekingben, Szentpéterváron, Almatiban, Granadában, stb. - legutóbb ez év őszén Mahacskalában, Dagesztán fővárosában. Jelenleg 25 színdarab szerepel a színház repertoárjában. Különös büszkeséggel játsszák Otorbajev kazah szerző darabját, a „Bejbarsz szultánt”.

A magyar-kazah kapcsolatok frissítése 2011-ben nem csupán kiemelt gazdasági, hanem erős kulturális kapcsolat kialakítását is lehetővé tette. Kazahsztán kiemelkedő társulata hazánkba látogatott és bemutatta a fenti darabot. Az előadásra Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, Kazah—Magyar Baráti Társaság alelnöke meghívására Szolnokon került sor november 15-én.

A vendégszereplés célja az volt, hogy kulturális kapcsolat alakuljon ki a két ország között.

A kazah színészek ötnapos magyarországi tartózkodásuk alatt ellátogattak Karcagra is, ahol Dobos László polgármester fogadta a művészeket, s bemutatta a Nagykunok és Karcag múltját, szólt a város jelenéről, az önkormányzat terveiről. A vendégek megnézték a városközpontot, a főteret s a Nagykun Látogatóközpontot, a múzeumot és a karcagi születésű turkológus Mándoky Kongur István domborművét. A városnézés a Millenniumi Emlékmű megtekintésével ért véget.

Kazah választások

– A kazahok számítottak a nemzetközi kritikus hangokra, ezért az elmúlt vasárnapi előrehozott parlamenti választásra szinte mindent túlbiztosítottak, és kényszerűen ügyeltek arra, hogy a szavazás a lehető legtökéletesebb legyen - fogalmazott Kovács Sándor, a JNSZ Megyei Közgyűlés elnöke az MTI-nek.

A politikus a hazai kun településeket és a Kunszövetséget képviselő delegációval, annak vezetőjeként töltött négy napot a közép-ázsiai országban. Mint elmondta, az ottani külügyminisztérium meghívására érkeztek Asztanába, az új fővárosba, ahol figyelemmel kísérve a választást gyakorlatilag mindenhol eljutottak, ahová csak szerettek volna. Így jártak több szavazóhelyen, megtekinthették a választási névjegyzéktől kezdve a voksolás minden kellékét, és jelen lehettek a szavazatok számlálásánál is.

— Én csak arról tudok beszámolni, amit láttam, tapasztaltam, hallomásokra nem adok - jegyezte meg. Ezek alapján kényszerű precizitás, az előírások maradéktalan betartására való törekvés kísérte a törvényhozási választást - adott hangot véleményének. Felidézte azt, a mostani tapasztalatával egybevágó emlékét, amikor tavaly tavasszal jelen volt Nazarbajev elnök újbóli megválasztásán, és felkeresett egy szavazóhelyiséget. Egyenként megmutatták neki a szavazócédulákat, és miután ebből több ezer darab volt, a procedúra órákig eltartott. Egyébként a magas választási részvétel mellett a külsőségeken, így például emberek öltözködésén, magatartásán is érezni lehetett, hogy a kazahok ünnepnek tekintik ezt az eseményt. Kérdésre válaszolva elmondta, rendőröket csak a közlekedési csomópontokon látott, amint a forgalmat irányították. A mai Kazahsztán már régen nem olyan, mint amilyennek a magyarok többsége a volt szovjet tagköztársaságokról alkotott kép alapján hiszi. Az élet minden területén óriási a fejlődés, a GDP 7-10 százalékkal növekszik évente, és az életszínvonal fokozatos javulása miatt az emberek többsége elégedett - mondta Kovács Sándor, aki az 1990-es évek végén egyetemistaként ismerkedett meg először a kunokkal rokonságot ápoló kazahok földjével. Kazahsztánban a hétszázalékos küszöbértéket meghaladva három párt jutott be az új parlamentbe a vasárnapi választásokon. A Nurszultan Nazarbajev elnök vezette Nur Otan kormánypárt a szavazatok 80,7 százalékát szerezte meg az előzetes adatok szerint. A második helyre az Ak Zsol (Világos út) párt került a voksok 7,5 százalékával. A Kazah Kommunista Párt a harmadik lett, 7,2 százalékkal.

Lazányi József

Törökországban tartott előadást a karcagi kutató

Tavaly volt 75 éves az Ankarai Egyetem Hungarológiai Tanszéke. Az ebből az alkalomból rendezett nemzetközi konferenciára dr. Bartha Júlia, karcagi néprajzkutató, a szolnoki Damjanich János Múzeum osztályvezetője is meghívást kapott.

— Annak idején az ankarai magyar tanszék Kemál Atatürk (aki köztudomásúan kedvelte a magyarokat) személyes utasítására szerveződött meg. A tanszék első vezetője, meghívott professzora 1942-ig Rásonyi László volt, aki megalapozta az azóta is jól működő török-magyar kapcsolatokat – tudtuk meg dr. Bartha Juliától. Igen jó nevű ez a tanszék ma is, eleven kapcsolat fűzi a méltán európai hírű hazai egyetemünk török nyelvet is oktató tanszékeihez.

A jubileum tiszteletére szervezett konferencián 11 szekcióban negyven nyelvész, régész, történész tartott előadást, ahol dr. Bartha Júlia néprajzkutatóként egyedül volt, s Török hatás a magyar népi díszítőművészetben címmel tartott előadást török nyelven.

— Magyarországról Dávid Géza, Ivanics Mária, Zaicz Gábor, Visy Zsolt, Fodor Pál, Hazai György professzorok mellett Csáki Éva, Sipos János, Tasnádi Edit, Sudár Balázs, Kertész Róbert, Kincses Nagy Éva tartott előadást. Szolnokot dr. Kertész Róbert régész kollégámmal ketten képviseltük. Nagyon megható volt számomra, hogy minden szekciót egy-egy már elhunyt, jeles tudós emlékének ajánlottak. Volt Ligeti Lajos, Németh Gyula, Mándoky Kongur István, Fekete Lajos, Eckman János, Rásonyi László és Gombocz Zoltán, Halasi Kun Tibor szekció, de természetesen Hámit Zübeyir Kosay, Hasan Eren, Serif Bastav emlékének szentelt ülés is, ahol az ő kutatásaikkal kapcsolatos előadások hangzottak el, fiatal kutatóktól. A konferenciát figyelemmel kísérte az ottani magyar nagykövetség is, nagyon kellemes találkozás volt a nagyköveti rezidencián Szabó István nagykövet úrral és Kicsi Valéria első titkárral.

— Milyen plusz élményt jelentett Ön számára a konferencia?

— Más szemszögből kaptunk betekintést a kultúrába. Minden kutató a maga területét tartja a legfontosabbnak, természetesen és ilyenkor kerekedik ki a szemünk,

Filiz Kilic nyelvész, dr. Bartha Júlia néprajzkutató és Sipos János népzenekutató

ha valaki előáll egy egészen más és érdekes témával. Nekem nagyon nagy meglepetés volt, hogy a Mándoky Kongur Istvánról elnevezett ülészekon a magyarországi besenyőkről, az Abádszalók határában lévő Domuzoba határrészről hallottam Erdal Coban kollégától, vagy éppen a kun nyelv magyarországi emlékeinek kutatásáról, a karcagi származású turkológus, Mándoky Kongur István munkásságáról. Nagyon különleges élmény volt, Filiz Kilic kolleganőt hallgatni, kitűnő előadást tartott a magyarországi kunokról és nyelvemlékeikről. Mivel csak megidézte a legösszefüggőbb szövegemlékünket, a Kun Miatyánkot, a hallgatóság nagy megilletődésére elmondtam kun nyelven. Különleges élmény volt mindnyájunknak.

Kun önkormányzatok találkoztak

Harmadik alkalommal rendezték meg szeptemberben a Kun Önkormányzatok Napját. A Kun Összefogás Konzorcium szervezésében megvalósuló rendezvényen több mint húsz település vett részt a kunszállási Radnai téren. A rendezvényt Ficsór József, a Kun Összefogás Konzorcium elnöke nyitotta meg. A Petőfi Rendezvény- és Faluházban Kiss Jenő, Kunszállásról elszármazott festő munkáiból nyílt kiállítás. Kun Attila hagyományörző pedig bemutatót tartott a harcok kunokról. Előadásában a kunok népviseletét és a történetüket foglalta össze. A gyerekek íjászversenyen vehettek részt, míg a felnőtteket citeramuzsika várta. A Kun Önkormányzatok Napja egyben előfutára volt a kunszállási Kukoricafosztó Ünnepe és a XIII. Húsfőző és Tészta Fesztiválnak.

Gubu Zoltán

Kun Hirmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczy Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György, Kun Péter,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu